

Výzkumný tým – SOC706 Metodologie sociálních věd

Vedoucí týmu: Daniel Bárta, učo: 182467, email: enemy@mail.muni.cz

Členové týmu: Pavel Kopačka, učo: 181965, email: 181965@mail.muni.cz
Stanislav Caha, učo: 182218, email: bystrahyena@ji.cz

Úkol 2:

Téma výzkumu:

Náboženství a víra v akademickém světě

Výzkumný problém:

Srovnání přístupu k víře v Boha mezi akademiky přírodních a společenských věd.

Výzkumná otázka:

Je více věřících je mezi lidmi zabývajícími se přírodními nebo společenskými vědami?

Zdůvodnění výběru tématu:

Počet příslušníků velkých církví se stále zmenšuje, roste počet příslušníků sekt a malých uskupení, rozrůstá se tzv. neteismus. Zajímá nás přístup vysokoškolské obce a jejich reflexe k náboženským otázkám a ze základních pohledů jejich profesí - vědních oborů.

Úkol 3:

Účel:

Víra je velice osobní záležitost a není založena na žádných racionálních důvodech. Zrovna tak i ateismus. Je to věc osobního rozhodnutí, které je determinováno různými okolnostmi. Proto není důvod, proč by měl být nějaký nepoměr mezi akademiky různých oborů v záležitostech víry. Je ale možné, že stochastický charakter společenských věd zabraňuje lidem, kteří se jimi zabývají, být členy některé církve. Účelem je tedy komparace světových názorů z hlediska vědního oboru.

Výzkumná jednotka:

Vysokoškolští pedagogové v české republice s výjimkou teologických škol. Bez ohledu na věk, pohlaví i bez ohledu na pozici, jakou na svém působišti zastává.

Výhody: Předpokládaná ochota zúčastnit se tohoto výzkumu. (Sami se zabývají vědou)

Nevýhody: Nemožnost osobního kontaktu se všemi probandy. Pravděpodobně bude použita **elektronická pošta.**

Úkol 4:

Výzkumná strategie:

Cílem je vztah mezi vědeckým oborem a náhledem na náboženství a proto užíváme kvantitativní metodologii, kterou zmiňujeme v hypotéze. Studii lze uvažovat také v kontextu trendové studie, která bude odrážet průběh věku, růstu akademického vzdělání, velikostí rodin, pohlaví, příslušnost. Jako cílová skupina se uvažuje 23+, který uvažuje magisterské vysokoškolské vzdělání + začínající vědecký pracovník = doktorand, neomezeně po emeritní pracovníky.

Metoda výzkumu je elektronický dotazník rozesílaný formou pošty, případně formulář

webových stránek realizovaný pomocí serveru, který přijímané odpovědi ukládá do databáze. Základní výhodou je nízkorozpočtovost projektu, neboť dobře zvolená komunikace v Internetu zjednodušuje zpracování. Nejvýhodnější je formulář na webových stránkách na systému klient+server, dosahuje však nižší úrovně ověřitelnosti identity respondentů.

Emailová komunikace vyžaduje větší či menší znalost adres dotazovaných a etické nebezpečí spammingu.

Digitální verze formuláře vyžaduje znalost etikety Internetu, programování i způsob práce s databází. Pro přesvědčivý výzkum je nutné testování a vymýcení chyb.

Úkol 5:

Literatura:

Knihy:

- 1) Sekot, A.,: Sociologické problémy náboženství, Praha, Horizont, 1981
- 2) Lužný, D.,: Nová náboženská hnutí Brno, Masarykova univerzita 1997
- 3) Halík, T.,: Vzýván i nevzýván, Praha, Nakladatelství Lidové noviny 2004
- 4) Nešpor, R.,: Jaká víra?, Praha, Sociologický ústav AV ČR 2004
- 5) Blažek, R., Pokorný, V., Telcová, J.,: Nebezpečí sekt, Brno, Ústav psychologického poradenství a diagnostiky 2002
- 6) Hamplová, D.,: Náboženství a nadpřirozeno ve společnosti, Praha, Sociologický ústav AV ČR 2002
- 7) Zeman, J.,: K otázkám filosofie náboženství a přírodovědy, Hradec Králové, Gaudeamus 2002
- 8) Moreland, J.P., Reynolds, J.M.,: Třikrát evoluce versus stvoření | Three views on creation and evolution, Praha, Návrat domů 2004
- 9) Wuthnow, R.,: Christians and Jews and Their Journeys of Faith, Boston, Beacon Press 1999
- 10) Weber, M.,: Sociologie náboženství, Praha, Vyšehrad 1998
- 11) Berger, P.L.,: Vzdálená sláva, hledání víry ve věku lehkověrnosti, Brno, Barrister and Principal 1997

Časopisy:

- 12) Grygar, J., Kučera, V., Pro vědce není špatná vizitka věřit v Boha *Prostor*, Roč. 4, č. 15 1991, s. 113-121
- 13) Jelínek, O., Ke vztahu vědy a náboženství | Přírodní vědy a náboženství | Nový Areopág *Teologické texty*, 1996, Roč. 7, č. 1, s. 24-25
- 14) Hořejší, V., *noviny | Příl. Orientace*, 1999, Roč. 12, č. 13 S. 22

Internetové zdroje:

- 15) http://www.templeton.org/science_and_religion/index.asp
- 16) http://www.infidels.org/library/modern/thomas_clark/skeptics.html
- 17) <http://www.srhe.ucsb.edu/>

Úkol 6:

Klíčový koncept

V našem výzkumné otázce je klíčový konceptem

Akademický pracovník – pracovník univerzity, který pracuje na zvýšení své hodnosti, vyučuje a pracuje na vědeckém výzkumu

Víra v Boha – přesvědčení či pozitivní inklinace k Boží existenci

Náboženská příslušnost – aktivní účast na bohoslužbách.

Vědecký obor – orientace studijního oboru v klasických vědách (humanitní/přírodovědný)

Teoretická hypotéza:

Hypotézou, kterou máme ověřit zda je možno pozorovat vztah druhu vědy k náboženskému přesvědčení, zda přírodní nebo humanitní vědci vědci mají blíže k víře v Boha.

Operacionalizace:

V první fázi zjistíme obecné informace o vzorku respondentů a následně ověříme svoji hypotézu.

Indikátory základního výzkumu:

- dosažené akademické vzdělání
- věk
- pohlaví
- druh vědeckého oboru
- příslušnost k církvi
- vztah k náboženstvím (škála bodů 1 - minimum až 5 - maximum, 0 bez odpovědi)
- pozitivně přijímané náboženské skupiny
- negativně přijímané náboženské skupiny

Pracovní hypotéza:

Předpokládáme, že míra závislosti vědního oboru na náboženské smýšlení by měla inklinovat k slabému či nulovému Z indexu, protože náboženské přesvědčení je nezávislé na vědeckém poznání. Kladné či záporné důvody budou zřejmě odlišné růzností oborů, nebudou mít ale vliv na celkové chování akademiků.